

Prof. Bolesław Rutkowski
Katedra i Klinika Nefrologii, Transplantologii
i Chorób Wewnętrznych
Gdański Uniwersytet Medyczny

OCENA DOROBKU NAUKOWO-BADAWCZEGO ORAZ
DZIAŁALNOŚCI DYDAKTYCZNO-ORGANIZACYJNEJ
A TAKŻE ROZPRAWY HABILITACYJNEJ
DR N. MED. EDYTY ZBROCH –
STARSZEGO ASYSTENTA W KLINICE NEFROLOGII I TRANSPLANTOLOGII
UNIwersyteckiego Szpitala Klinicznego w Białymstoku

Dr n. med. Edyta Zbroch ukończyła studia w Akademii Medycznej w Białymstoku w roku 1997. Od grudnia tego roku pracuje w Klinice Nefrologii i Transplantologii Uniwersyteckiego Szpitala w Białymstoku. (wcześniej Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Dłuskiego). W roku 2001 obroniła ona pracę doktorską a w roku 2004 ukończyła pomyślnie specjalizację z zakresu chorób wewnętrznych. Dodatkowo uzyskała także specjalizację z zakresu nefrologii (2007) i hipertensjologii (2010). Dr Zbroch przeszła także szereg szkoleń zawodowych w kraju i poza jego granicami m.in. uczestniczyła w: szkoleniu w zakresie dializoterapii otrzewnowej - kurs "Basic CAPD Training" w Gdańsku - 1999r, w „IX Budapest Nephrology School” w Budapeszcie – 2002 r, w „Hypertension Summer School” na Słowacji, organizowanej przez the European Society of Hypertension - 2009r, w „ESH intensive master course on hypertension” w Krakowie, organizowanym przez the European Society of Hypertension – 2009r. Ukończyła Ona także zakończony wynikiem bardzo dobrym kurs: „Komunikacja kliniczna w języku angielskim, język angielski medyczny dla celów dydaktycznych” w roku akademickim 2009/2010.

Ocena działalności naukowo badawczej

Dr Edyta Zbroch jest autorem lub współautorem 39 pełnotekstowych publikacji naukowych, w tym 27 oryginalnych prac twórczych (23 prace, gdzie jest Ona pierwszym lub drugim autorem), 7 prac poglądowych, 5 opisów przypadków. Siedem z tych prac wchodzi w

skład rozprawy habilitacyjnej. Dodatkowo jest Ona Autorką 37 doniesień zjazdowych krajowych i zagranicznych. Sumaryczny wskaźnik „Impact Factor” prac wynosi 23,587. Łączna punktacja MNiSzW wynosi 363, IC 139,91, natomiast liczba cytowań wg Web of Science: **66** a Index Hirscha: **5** Z powyższego zestawienia należy odliczyć 7,536 punktów IF na prace składające się na rozprawę habilitacyjną. Działalność naukowo-badawcza koncentruje się wokół istotnych zagadnień nefrologii klinicznej, hipertensjologii i transplantologii klinicznej. Szczególnie warto wyróżnić następujące kierunki badań:

1. Badania nad aktywnością renalazy u pacjentów poddawanych terapii nerkozastępczej.

Jest to cykl publikacji, które ukazały się w renomowanych czasopismach o zasięgu międzynarodowym, takich jak: Renal Failure, Archives of Medical Science, Transplants Proceedings, oraz Polskie Archiwum Medycyny Wewnętrznej. Wykazano w nich powiązania pomiędzy renalazą a nadciśnieniem tętniczym, udarem mózgu a zaburzeniami układu sercowo-naczyniowego u badanych pacjentów. Warto nadmienić, że w kolejnych badaniach wykazano także istnienie zależności pomiędzy stężeniem renalazy a wskaźnikami uszkodzenia śródbłonna a także z funkcją nerek. Część z tych badań miało charakter nowatorski, tak jak dla przykładu te, które przeprowadzone były u chorych po przeszczepieniu nerki. Należy nadmienić, że kolejne badania nad renalazą weszły w skład rozprawy habilitacyjnej i zostaną omówione poniżej.

2. Prace nad nadciśnieniem tętniczym oraz niewydolnością serca u pacjentów leczonych nerkozastępczo.

Badania w tym zakresie stały się podstawą jedenastu publikacji w recenzowanych czasopismach krajowych, takich jak: Nadciśnienie Tętnicze czy Nefrologia i Dializoterapia Polska lub Choroby Serca i Naczyń a także prace w czasopiśmie o zasięgu międzynarodowym – Archives of Medical Science. Autorka skupia się w nich nad częstością występowania nadciśnienia leczonych różnymi formami terapii nerkozastępczej. W kolejnych pracach opisuje Ona m.in. skalę ciężkości zespołu niedokrwistości sercowo-nerkowej i jej znaczenie rokownicze u pacjentów leczonych dializą otrzewnową. Badania te, które należy uznać za pionierskie w tym zakresie Autorka prowadziła wspólnie ze znanym ośrodkiem w Izrealu kierowanym przez prof. Adriana Iaina. Kolejne ważne zagadnienie w badaniach dr Zbroch to także obecność czynników wpływających na zaawansowanie i potencjalną oporność na leczenie nadciśnienia u chorych po przeszczepieniu nerki. Warto wspomnieć także o badaniach

nad współzależnością pomiędzy nadciśnieniem tętniczo-żylnym i ryzykiem sercowo-naczyniowym a współchorobowością (cukrzyca, otyłość, zaburzenia oddychania, etc) u osób leczonych nerkozastępczo.

3. Badania nad współzależnością pomiędzy stężeniem leptyny a stanem odżywienia i/lub obecnością stanu zapalnego u pacjentów leczonych hemodializami i dializą otrzewnową.

Badania te zostały opublikowane m.in. w tak renomowanych czasopismach jak Nephrology, Dialysis and Transplantation czy też American Journal of Nephrology. Poświęcone one są m.in. zależności leptynemii od rodzaju użytego buforu oraz błon dializacyjnych u pacjentów leczonych powtarzanymi hemodializami. Kolejne badania z tego cyklu poświęcone były zależności pomiędzy stężeniem leptyny a zapotrzebowaniem na erytropoetynę i stężeniem endogennej erytropoetyny.

4. Cykl badań nad zaburzeniami metabolizmu kostnego u pacjentów poddawanych terapii nerkozastępczej.

Zagadnienia te stały się podstawą rozprawy doktorskiej dr Zbroch a także zostały opublikowane w czterech pracach polskojęzycznych oraz w dwóch publikacjach, które ukazały się w American Journal of Nephrology oraz w czasopiśmie Nephron. W omawianych badaniach Autorka zajmowała się różnymi aspektami obrotu kostnego, roli witaminy D w tym zakresie a także dokonała pionierskich badań nad współzależnością pomiędzy grupą insulinopodobnych czynników wzrostowych a wskaźnikami metabolizmu kostnego.

5. Badania nad stanem uzębienia pacjentów leczonych dializami.

Te ogromnie ważne, a często zaniedbywane problemy opracowywane przy współpracy z Zakładem Stomatologii Zachowawczej. Przeprowadzono analizę stanu uzębienia oraz przyzębia a także zaburzeń żucia u pacjentów dializowanych. Wykazano istnienie zależności w tym zakresie od obecności cukrzycy a także miejsc zamieszkania badanych pacjentów.

Podsumowując powyższy przegląd należy stwierdzić, że dorobek naukowy dr n. med. Edyty Zbroch koncentruje się na szeregu istotnych problemów z pogranicza nefrologii, hipertensjologii i transplantologii klinicznej. Jak wspomniano powyżej wiele z ocenianych projektów badawczych miało charakter pionierski. Z pełną odpowiedzialnością stwierdzić należy, że pod względem osiągnięć naukowych dorobek dr Zbroch w tym zakresie spełnia

wszelkie wymagania stawiane osobom ubiegającym się o uzyskanie stopnia naukowego doktora habilitowanego.

Ocena działalności dydaktyczno-organizacyjnej

Dr Edyta Zbroch w ramach umowy – zlecenia z Uniwersytetem Medycznym w Białymstoku prowadzi okresowo ćwiczenia z zakresu interny i nefrologii ze studentami angielskojęzycznymi. Była Ona opiekunem Studenckiego Koła Naukowego w zakresie nadciśnienia tętniczego, efektem którego pracy jest publikacja naukowa. W ramach szkolenia podyplomowego dr Zbroch prowadziła wykłady na temat nadciśnienia tętniczego, min. na posiedzeniu Oddziału Polskiego Towarzystwa Medycyny Pracy w Białymstoku w 2009r czy Sympozjum Naukowo-Szkoleniowym „Kardiologia 2009” i „Nadciśnienie Tętnicze 2011”, a także na inne tematy na posiedzeniach Oddziału Północno-Wschodniego Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego. Byłam recenzentem pięciu prac magisterskich na Wydziale Nauk o Zdrowiu (Kierunek – Pielęgniarstwo). Jest Ona opiekunem specjalizacji z hipertensjologii. W ramach oceny działalności organizacyjnej warto wymienić także aktywność Kandydatki jak: udział w pracy Komitetu Organizacyjnego VIII Zjazdu Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego, Białystok, czerwiec 2004r, przynależność od 2006 roku do Komitetu Organizacyjnego corocznego sympozjum szkoleniowo-naukowego „Nefrokardiologia”, odbywającego się w Białowieży, czy też pełnienie funkcji konsultanta w zakresie chorób wewnętrznych, nefrologii i hipertensjologii w Klinice Dermatologii USK. Dr E. Zbroch jest członkiem Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego oraz European Society of Hypertension.

Podsumowując tą część oceny należy stwierdzić, że omówione osiągnięcia w zakresie działalności dydaktyczno-organizacyjnej w pełni predestynują dr n. med. Edytę Zbroch do ubiegania się o miano samodzielnego pracownika nauki.

Ocena osiągnięcia naukowego stanowiącego podstawę do ubiegania się o stopień doktora habilitowanego.

Na osiągnięcie to składa się siedem publikacji, które zostały przez Kandydatkę zatytułowane łącznie: **Nadciśnienie tętnicze u chorych z przewlekłą chorobą nerek, leczonych nerkozastępczo, ze szczególnym uwzględnieniem cukrzycy – potencjalna rola renalazy.** Na wspomniany zestaw składają się trzy prace opublikowane w recenzowanych czasopismach polskich, w tym jedno w zaliczanym do listy filadelfijskiej: Polskim Archiwum

Medycyny Wewnętrznej. Natomiast pozostałe cztery w takich renomowanych czasopismach międzynarodowych jak: Transplants Proceedings, Peritoneal Dialysis International, Kidney and Blood Pressure czy też Renal Failure. We wszystkich omawianych publikacjach dr Zbroch jest pierwszym autorem. Zgodnie z oceną bibliometryczną łączny współczynnik oddziaływania tych prac wynosi 7,536 punktów, natomiast zgodnie z punktacją MNiSzW – 97 punktów.

Do najważniejszych osiągnięć opisanych w zaprezentowanych publikacjach należy:

- Potwierdzenie dużej częstości występowania czynników ryzyka sercowo-naczyniowego w badanej populacji pacjentów z przewlekłą chorobą nerek w stadium 5,
- Ustalenie występowania podwyższonego stężenia renalazy u chorych poddawanych leczeniu hemodializą i dializą otrzewnową,
- Wysłunięcie hipotezy o współzależności pomiędzy podwyższeniem stężenia renalazy a zwiększoną aktywnością współczulnego układu nerwowego w tej subpopulacji,
- Określenie zwiększonego stężenia renalazy jako ważnego elementu w patomechanizmie rozwoju powikłań sercowo-naczyniowych, w tym nadciśnienia tętniczego, a także wystąpienia zgonu z przyczyn sercowych.
- Wysłunięcie hipotezy, iż renalaza może stać się nowym celem w terapii hipotensyjnej, szczególnie w grupie pacjentów z przewlekłą chorobą nerek.

Szereg z powyższych stwierdzeń oraz hipotez mają charakter nowatorski i są oryginalnym osiągnięciem Kandydatki. Poświęcone są one ważnym problemom z pogranicza nefrologii i hipertensjologii. Warto dodać, że zapewne podobne zdanie musieli prezentować wytrawni recenzenci, którzy zdecydowali o przyjęciu omawianych prac do opublikowania w tak renomowanych czasopismach medycznych. Zdaniem oceniającego przedstawione przez dr n. med. Edytę Zbroch osiągnięcia naukowe w pełni odpowiadają kryteriom, które zgodnie z Ustawą o stopniach naukowych i tytule naukowym (Dz. U. z 2011 r. nr 84, poz. 455) obowiązują przy ubieganiu się o stopień doktora habilitowanego.

Wniosek końcowy:

Biorąc pod uwagę przedstawioną powyżej wysoce pozytywną ocenę osiągnięcia naukowego będącego podstawą ubiegania się dr n. med. Edyty Zbroch o stopień doktora habilitowanego oraz całości aktywności naukowej i dydaktyczno-organizacyjnej oświadczam, że odpowiadają one w pełni warunkom określonym w odpowiednich artykułach Ustawy o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz.U. Nr 196, poz. 1165).

Gdańsk, 28.11.2013

Prof. Bolesław Rutkowski